

Filozofie Vyznání a Zásad Církve bratrské

Teologická a historická reflexe, principy

Pastorální konference kazatelů CB

Havlíčkův Brod 25.-27. 1. 2016

Pavel Černý

Vyznání víry SCR 1879

- ✧ Vyznání víry zformulované již v roce 1879 bylo přijato na prvním zakládajícím setkání Svobodné církve reformované 3. 6. 1880.

Důležitost vyznání

- ✧ „Přijímáme slovo Boží za jediný a neomylný základ naší víry a našeho konání, (Ž 119, 9. 105; J 17,17; Ko 3,16; Sk 2,42; 1Pt 1,25), a to dle výkladu obsaženého v nejpřednějších reformovaných konfesích vůbec, a v Heidelberském a Westminsterském katechismu a Druhé Helvetské konfesi zvláště. Mimo to přijímáme v podstatě učení Českých bratří, jak je podávají v Českobratrské konfesi, katechismu a ve Výkladech Bible kralické. Abychom ještě určitěji vytkli to, co za podstatu učení křesťanského pokládáme, přiznáváme se k následujícím článkům víry.“
- ✧ Vyznání víry Jednoty českobratrské, 1927

Výklad Bible

- ❧ Je pěkné a zní zbožně povědět, že přijímáme Písmo jako nejvyšší pravidlo víry a života. Tam se dá ale leccos schovat, vybírat selektivně, hledat si své cestičky a zkratky, vytrhovat jednotlivé verše z kontextu Bible.
- ❧ Důležitá je **hermeneutika textu** - způsob výkladu.
- ❧ Konfese plní pomocnou roli a pomáhají vyjádřit směřování při výkladu. Nikdo nepřichází k textu bez předporozumění.
- ❧ Konfese plní roli výkladových pomocníků.
- ❧ Konfese a vyznání víry jsou **symbola** – symbolická a zkratkovitá vyjádření toho, co jsme objevili v Písmu v linii křesťanské tradice. Jednotlivec poznává jen částečně.

Symbola v křesťanství

- ❧ **Symbol** (z řec. σύμβολον, lat. *symbolum*) je obvykle vizuální znak, znamení, emblém nebo značka, která odkazuje na určitý konvenční nebo tradiční význam.
- ❧ Např. písmeno znamená hlásku, \$ je symbol pro dolar, dopravní značka znamená zákaz nebo příkaz. Symbol tak může znamenat či shrnovat i velmi bohaté obsahy (had může být symbolem zla, kříž symbolem křesťanství).
- ❧ Významem znaků a symbolů se zabývá sémiotika.

Augustin a symbola ve starověku

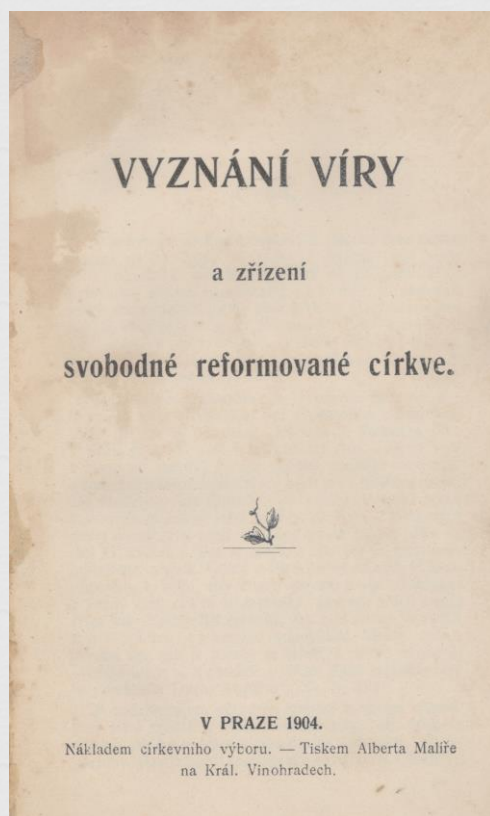
- ✧ Podle církevního otce Augustina je symbolem „text, který obsahuje víru, přijatou společenstvím. Věřící křesťan je poznán podle svého vyznání jako podle jím daného znamení.“
- ✧ Ve starověku měly místní církve své formule vyznání; přišel-li člen nějaké místní církve do jiné, podle jeho vyznání víry (*symbolum*) se dalo rozpoznat, zda patří k církvi vyznávající Krista. Nejznámějším vnějším symbolem křesťanství je Kristův kříž (v raném křesťanství také symbol ryby).

Vyznání víry a zřízení SCR

„Věříce, že svazek dítek Božích, jakožto viditelná církev, Bohem byl ustanoven za prostředek nutný k pěstování duchovního života, k oslavě Boha a k rozšiřování království Božího na zemi; dále přesvědčení jsouce, že církev viditelná jen tehdy cíle svého dosahuje, srovnává-li se její duch, její učení a kázeň se slovem Božím, hlásíme se my členové Svobodné církve reformované k následujícímu vyznání víry a zřízení.“ (1904)

Vyznání víry 1904

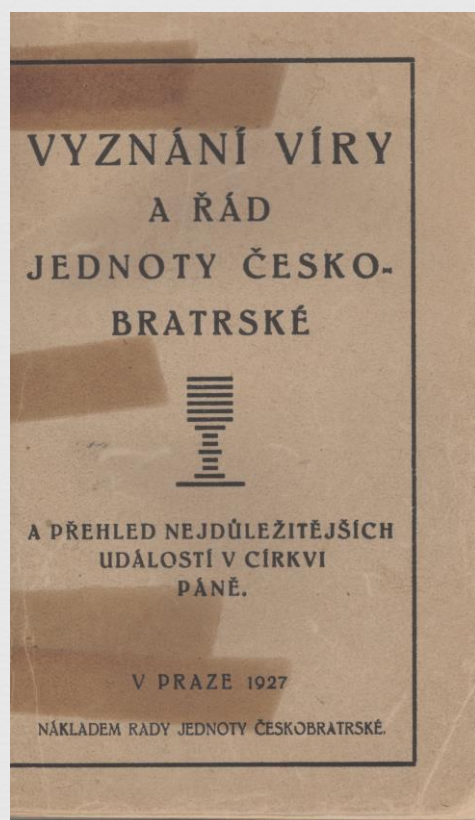

„Je to knížka, která znamená v úzkém rámci Svobodné reformované církve jakousi epochu. Už dávno byla cítěna potřeba vyjádřit vedle samostatnosti sborů **také jejich jednotu**. Jmenovitě se ukázalo, že misie nestačí pojit v jedno sbory. Předsevzata tudíž revize a vykonána uchvacující jednomyslností jak sborů tak misie.“

Alois Adlof, MK 12/9, 1904, s. 141

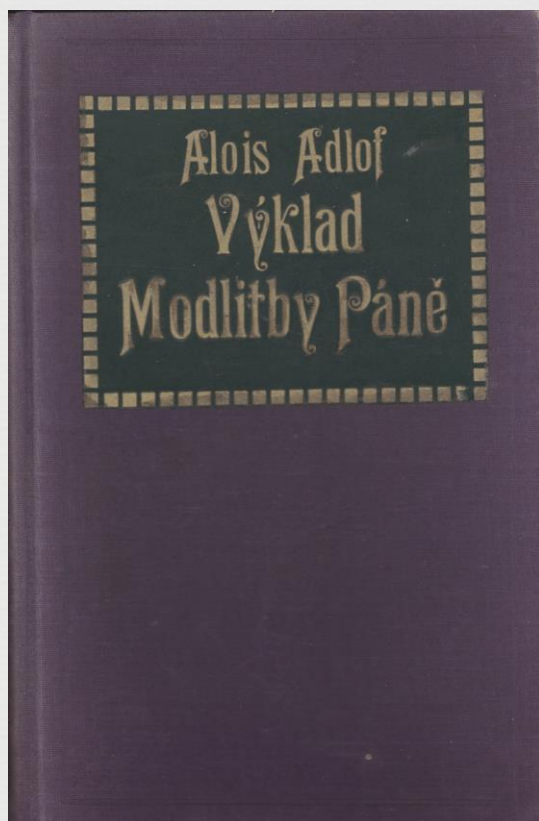
(Jednota nejsou jen city, sympatie, ale také smlouva, závazek, krédo, vyznání – analogicky křestní slib, členský slib, manželský slib)

Vyznání víry 1927

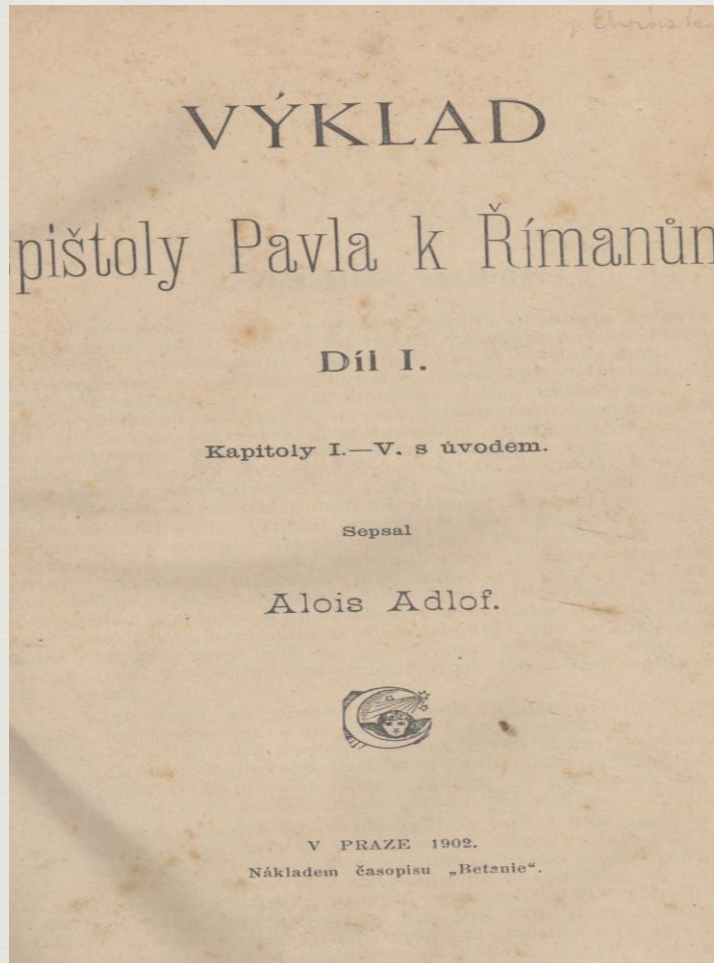
Toto Vyznání víry je rozvinutější a v některých pasážích jasněji formulované.

Výklad Modlitby Páně

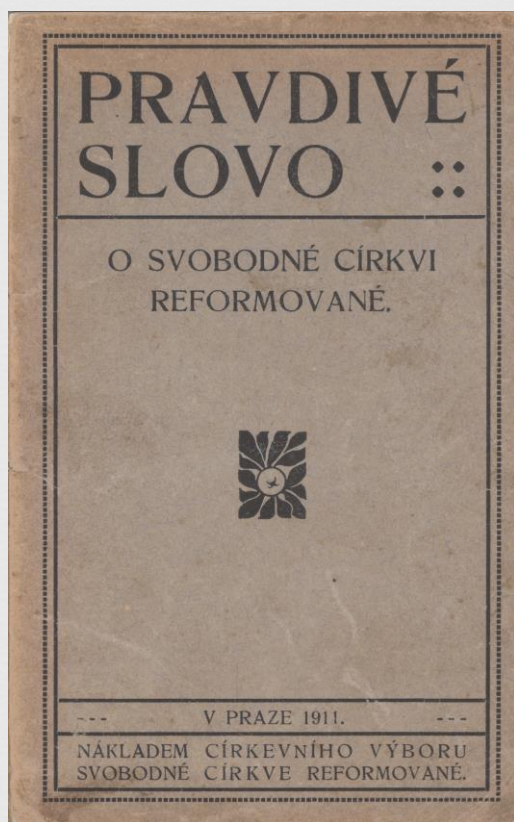
Adlof napsal tento velmi důkladný výklad již v roce 1891. Tento spis vychází i v dalších vydáních (3. vydání 1922) a formuje vyznavačskou podobu církve a základy biblického učení.

Výklad epištoly Pavla k Římanům

Již v roce 1902 vychází první část výkladu nejrozsáhlejšího věroučného apoštolského listu. K vydání druhého dílu výkladu epištoly do Říma se Adlof dostává až v roce 1925.

Apologetika

Útoky na Svobodnou církev reformovanou sílily ze strany evangelických i katolických farářů. Proti pomluvám se objevil apologetický spisek (1911).

Jsme reformovaní

Proč je svobodná?

Proč tvoří církev naše své členstvo z lidí obrácených?

Proč má zřízení sborové?

Proč má církevní služebníky?

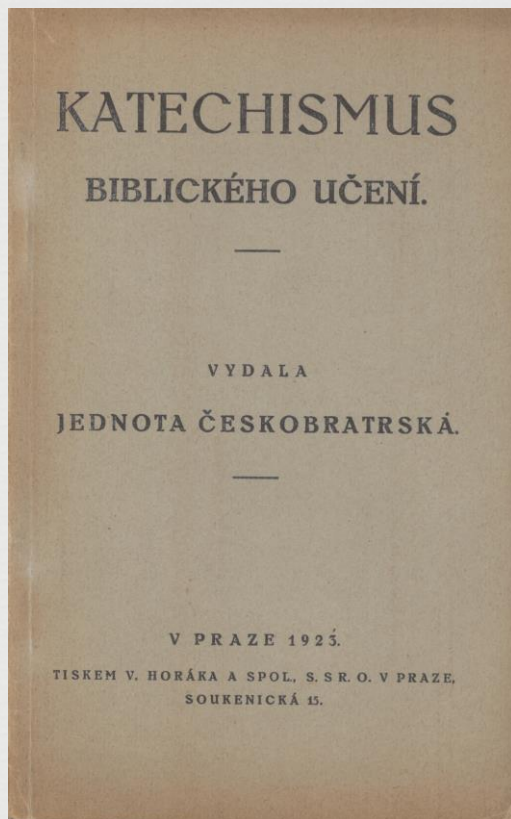
Proč konáme kázeň.

Proč má SCR křest dítek i dospělých.

Proč SCR smí tvrdit, že kráčí ve šlépějích Jednoty českokobratrské?

Proč má naše církev spolky a časopisy?

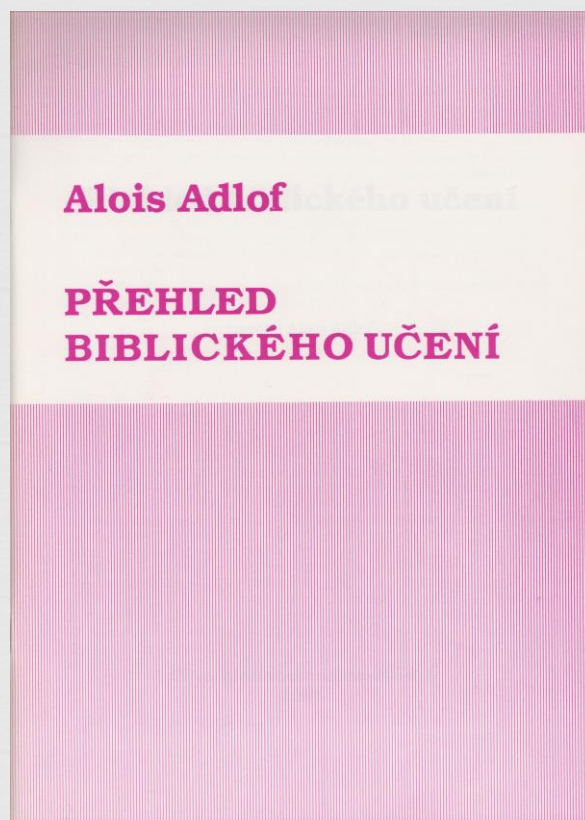
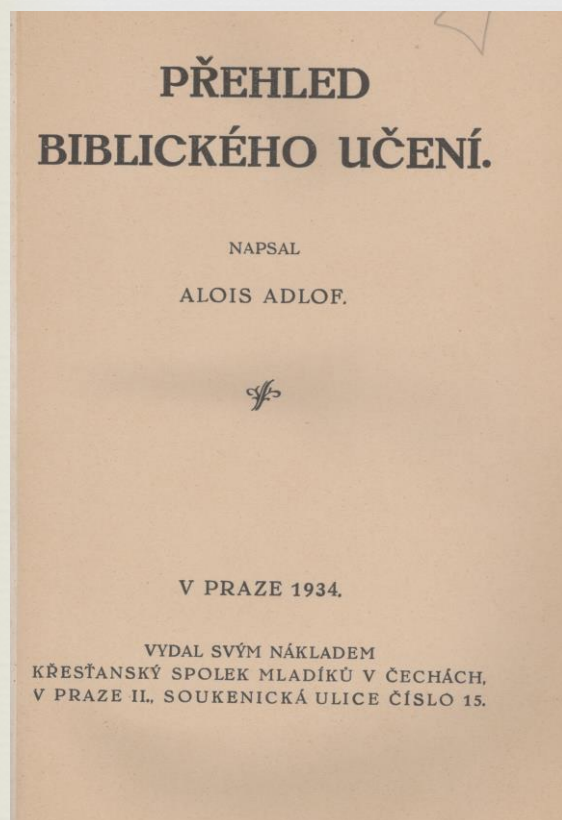
Katechismus biblického učení

V roce 1923 vydává církev Katechismus biblického učení. Připravil ho Alois Adlof. Vlastní katechismus vychází přesto, že se SCR přihlásila ke katechismu bratrskému a Heidelberskému.

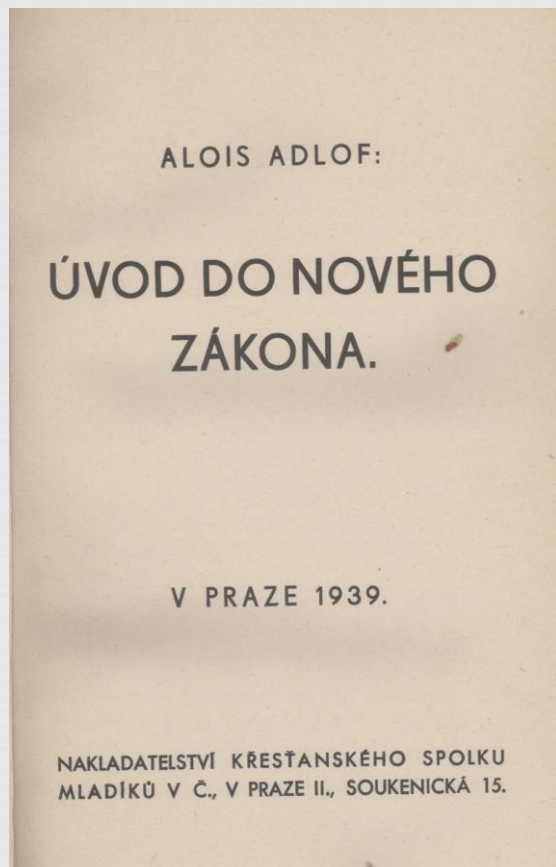
Církev považovala za potřebné se touto formou vyjádřit a ovlivnit vyučování dětí i dospělých katechumenů.

Přehled biblického učení

V roce 1934 vychází Přehled biblického učení (A. Adlof tento kurz vyučoval již v roce 1911). Je to krásný věroučný dokument psaný s vnitřní opravdovostí, aby bylo v církvi dobře vyučováno učení apoštolů. Tento dokument Rada CB přetiskla a nově vydala v roce 1994, protože jsme nic lepšího neměli.

Úvod do Nového zákona

V roce 1939, již po Adlofově smrti, vychází jeho Úvod do Nového zákona.

Alexandr Havránek

Křesťanská etika

Kursy sborových pracovníků Církve bratrské

ALEXANDR HAVRÁNEK

KŘESŤANSKÁ ETHIKA

Církev bratrská

1971

Ze sborových kurzů se zrodila kvalitně napsaná Křesťanská etika kazatele Alexandra Havránka. Vyšla v době normalizace ve velmi jednoduché podobě v roce 1971.

L'udvít Fazekaš - Posvätenie ako bohoslužba všedného dňa

POSVÄTENIE AKO BOHOSLUŽBA VŠEDNÉHO DŇA

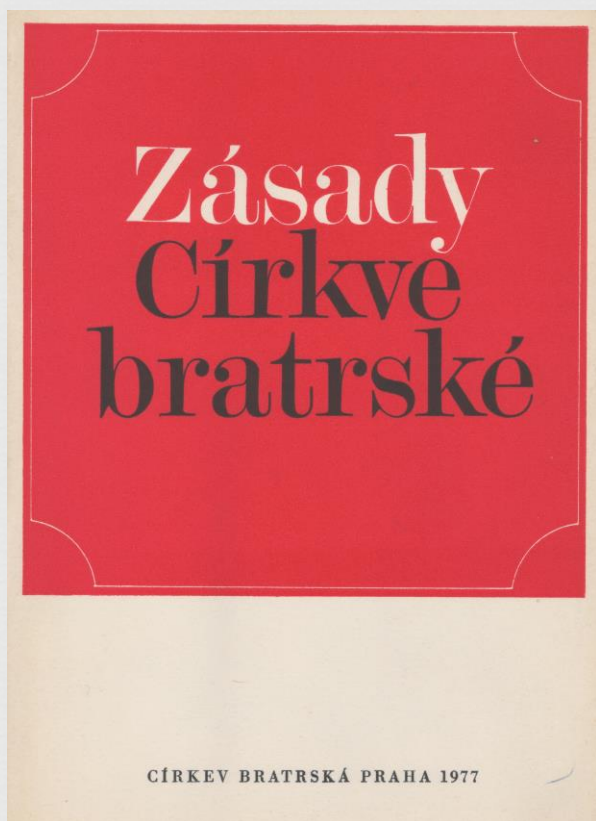
LUDOVÍT FAZEKAŠ

1981

PREDSEDNÍCTVO CIRKVI BRATSKEJ NA SLOV
VA, V CIRKEVNOM NAKLADATELSTVE, BRAT

Kazatel L'udovít Fazekaš vydal v Bratislavě v roce 1981 poutavě napsanou knihu o posvěcení jako bohoslužbě všedního dne. Je to dynamické zachycení posvěcení, které patří k rodinnému stříbru CB.

Zásady Církve bratrské

V těžké situaci komunistickou totalitou vynuceného mlčení se v roce 1977 objevil spisek Zásady Církve bratrské.

Napsali ho bratři kazatelé Bohuslav Beneš, Vladimír Betina, L'udovít Fazekaš, Jaroslav Kubový a Josef Michal.

Spisek je teologicky velmi kvalitní. Horší to je s redakční prací. Každý z bratrů pracoval na některé kapitole a styly jsou velmi odlišné. Některé kapitoly se velmi překrývají. Přesto tento spisek velmi ovlivnil církve a posloužil k překonání polarizace např. mezi charismatickými a reformovanými důrazy.

Nové vydání Zásad CB

zásady

Církve bratrské

K novému vydání Zásad CB došlo v roce 1997 jen s malými doplňky a editací. Je to stále dobrý materiál i přes jazykovou nesourodost a vzájemné přesahy kapitol. Mnoho se dá použít např. pro práci staršovstev, přípravu na křest a vyučování ve skupinkách.

Teologická stanoviska a doporučení Rady CB a Studijního odboru

Teologická stanoviska a doporučení

Rady Církve bratrské a Studijního odboru

V roce 2009 vycházejí Teologická stanoviska a doporučení Rady CB a Studijního odboru. Celý náklad se velmi rychle rozběhl. Projevil se zájem kazatelů a staršovstev o menší publikace, které stručně naznačují východiska a praktické aplikace toho, co věříme a vyznáváme.

J. L. Hromádka

„...porozumět ústředním pravdám křesťanským je nutno také k tomu, abychom poradili otcům, matkám, učitelům, vychovatelům, soudcům, lékařům a osvětovým pracovníkům, zda něco a co z křesťanské zbožnosti a mravnosti je dobrým pomocníkem ve všední praxi a nejtišší výchovné práci. Člověk potřeboval vždy a bude potřebovat spolehlivé normy pro svá osobní rozhodování, direktivy pro své svědomí, útěchy v nezdarech a neštěstí, posily ve své slabosti a podnětů ve chvílích únavy a resignace.“

HROMÁDKA, J. L. Křesťanství v myšlení a životě. Jan Laichter, Praha 1931, s. 5

Stanovisko k některým aktuálním otázkám o Duchu svatém

- ✧ **Toto stanovisko nemá být podkladem pro rozhodování o členství v Církvi bratrské, jde o zásady vyučování těchto otázek v církvi.**

(Zásady CB, Oliva pro RCB, Praha 1997, s. 49)

- ✧ **Usnesení Společné konference 2013:** Konference schválila návrh č. III ... v pozměněném znění: „**Společná konference** ustavuje Komisi **pro aktualizaci Zásad a Vyznání víry CB** (2013–2016) ve složení:

Jak používat Vyznání víry a Zásady CB?

- ✧ Jde o vyjádření směřování církve. Je to naše koktání o Bohu a jeho nevystižitelné lásce a moudrosti.
- ✧ Je to Vyznání víry a jsou to věroučné a etické Zásady na základě poznání Bible v CB a v návaznosti na tradici našich duchovních otců CB od samotných počátků až po dnešek – 135 let života!
- ✧ Neopomněli jsme naše sesterské církve v zahraničí a globální evangelikální teologii.

Jak a k čemu používat Vyznání víry a Zásady CB?

- ❧ Formulace nejsou odborné, ale nejsou také primitivní. Snažili jsme se, aby se s materiálem dalo pracovat ve sborech (kazatelé, starší sboru, vedoucí mládeže atd.)
- ❧ Podle tohoto materiálu Zásad se nemá vylučovat, pokud někdo vyjádří jednotlivosti jiným způsobem. Zásady jsou pomocí pro ty, kteří vyučují (příprava na křest, na členství, k vedení skupinky či vyučování ve sboru).
- ❧ Dokument má být také použitelný v ekumenických rozhovorech a při svědectví na veřejnosti a v médiích.

Formulace

- ❧ Patrná je snaha komise o širší formulace, které by neomezovaly tvůrčí přístup.
- ❧ Na druhou stranu bez jistých hranic nelze být. Každá církev musí vykolíkovat určité břehy. Snažili jsme se o širší řečiště a tak, kde to je nutné, naznačit břehy.
- ❧ *Sk 15,39: Vznikla z toho taková neshoda (BKR „tuhý odpor“), že se spolu rozešli: Barnabáš vzal s sebou Marka a plavil se na Kypr.*
- ❧ Několikrát nám vznikl „tuhý odpor“, ale na Kypr jsme se neplavili a zůstali jsme spolu.

Hotovi buďte k vydání počtu z víry

- ☞ *Budte vždy připraveni dát odpověď (vydat počet – BKR) každému, kdo by vás vyslýchal o naději, kterou máte, ale číňte to s tichostí a s uctivostí.*

(1Pt 3,15b-16a)

- ☞ *V něm zapust'ťte kořeny, na něm postavte **zásady** (základy), pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky. (Ko 2,7)*

Ko 2,7: ἑρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομοῦμενοι ἐν αὐτῷ καὶ
βεβαιούμενοι τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε,
περισσεύοντες ἐν εὐχαριστίᾳ.

- ☞ *Máme se znovu a znovu pokoušet artikulovat, vyjadřovat, co věříme, co zvěstujeme a co vyučujeme! Kontextualizovat!*